

JE LI MOJE DIJETE SPREMNO ZA ŠKOLU? – ZA RODITELJE BUDUĆIH PRVAŠIĆA

Dragi roditelji budućih prvašića!

Bliži se vrijeme polaska vašega djeteta u 1. razred. Polazak u školu jedan je od važnijih događaja u životu svakog djeteta i njegove obitelji. Stručnjaci smatraju da je to prvi veliki korak na putu ka zrelosti.

U narednom razdoblju provodit će se **ispitivanja spremnosti za polazak u školu djece rođene od 1. travnja 2014. do 31. ožujka 2015. godine.** Roditelji budućih prvašića često si znaju postavljati brojna pitanja vezana uz to, a neka od njih su: „Je li moje dijete spremno za školu?, „Hoće li „proći“ na testiranju?“, „Trebamo li dodatno pripremati dijete?“

Vi kao roditelji imate vrlo važnu ulogu u pripremi djeteta za školu, usudila bih se reći i najvažniju. Važno je znati da dijete za školu pripremate od najranijeg djetinjstva, ali to ne znači da ga trebate poučavati specifičnim školskim vještinama (npr. čitati, pisati, zbrajati, oduzimati). Kako ih možete pripremiti? Priprema za školu dio je općega razvojnog puta i o ciljanoj pripremi ne bi trebali govoriti, osim ako se ne radi o djetetu sa specifičnim teškoćama. U nastavku slijede neki od savjeta kako im vi kao roditelji u tome možete pomoći.

Što znači da je dijete spremno za polazak u školu?

Spremnost za školu kombinacija je različitih sposobnosti, vještina, znanja, navika i motivacije koje omogućuju djetetu uspješno svladavanje propisanih nastavnih sadržaja. Sastoji od nekoliko aspekata, a to su: **socio-emocionalna, kognitivna, govorno-jezična i fizička spremnost.**

Socio-emocionalna spremnost jako je važan aspekt spremnosti za školu i njezin svojevrsni temelj. Ukoliko je on uspostavljen, dijete će puno lakše usvojiti ostale vještine i znanja koja se od njega očekuju. Neki od pokazatelja te spremnosti su: može li se dijete nekoliko sati dnevno bez straha odvojiti od roditelja i samostalno funkcionirati, može li dijete izbjeći i svladati jake i nagle emocionalne izljeve poput bijesa, panike ili straha, zna li se suočiti s neuspjehom, ostvaruje li uspješnu komunikaciju i suradnju s vršnjacima, poštuje li pravila i društvene norme...

Što vi kao roditelji možete učiniti?

- ✦ Podržite dijete u izražavanju svih emocija.
- ✦ Razgovarajte o tome kako se dijete osjeća.
- ✦ Potičite dijete na suradnju s drugima.
- ✦ Ne opterećujte dijete svojim prevelikim očekivanjima, više se osvrnite na trud, a manje na uspjeh.
- ✦ Potičite dijete da bude samostalno (vodi brigu o sebi, samostalno se odijeva, služi se telefonom, samostalno koristi toalet, samostalno jede).

Kognitivna spremnost kao najvažniji prediktor školskog uspjeha, odnosi se na opća znanja o sebi, obitelji, prirodi i prirodnim pojavama, razumijevanju prostornih, vremenskih i količinskih odnosa, vizualnu percepciju, pamćenje, logičko zaključivanje, imenovanje boja. Očekivano trajanje pažnje predškolskog djeteta je 15-20 minuta.

Kognitivna spremnost kod predškolaraca i prvšaća vrlo često prednjači nad socio-emocionalnom spremnošću. Ponekad dijete zna čitati i pisati, pa čak i zbrajati i oduzimati, ali ne može kontrolirati svoje emocionalne reakcije, teško se odvaja od roditelja, nije samostalno u odijevanju i slično.

Što vi kao roditelji možete učiniti?

- ✦ Obogatite iskustva svog djeteta (vodite ga u obilazak grada, muzeja, kazališta, sela i prirode).
- ✦ Usmjeravajte pažnju na događanja u prirodi.
- ✦ Igrajte društvene igre, koje su jako važne i za socio-emocionalni razvoj.
- ✦ Čitajte s djecom dječje časopise, slikovnice, knjige.
- ✦ Razgovarajte o svemu i odgovarajte na djetetova mnogobrojna pitanja.

Govorno-jezična spremnost odnosi se na usvojenost gramatičkih pravila, čisto izgovaranje glasova, rastavljanje riječi na glasove i njihovo spajanje u riječ (glasovna analiza i sinteza), razumijevanje verbalnih uputa, samostalno verbalno izražavanje, razvijenost rječnika. Ona je neophodan uvjet za praćenje nastave i za svladavanje čitanja i pisanja. Razvoj govora ovisi i o socijalnom okruženju, iskustvu i odgoju.

Što vi kao roditelji možete učiniti?

- ✦ Što češće razgovarajte s djetetom u potpunim, pravilnim gramatičkim rečenicama.
- ✦ Potičite dijete na samostalno prepričavanje sa što više detalja (događaja, priča, filmova).
- ✦ Svaku situaciju koristite za bogaćenje rječnika (imenovanje, opisivanje).
- ✦ Ukoliko primijetite određena odstupanja u govoru (npr. nečisto izgovaranje nekih glasova), svakako se preporučuje obratiti logopedu. Djeca koja su u predškolskoj dobi uključena u tretman kod logopeda, trebaju se javiti i našoj školskoj logopedinji prije polaska u školu.

Fizičku spremnost ispituje liječnik školske medicine u okviru sistematskog pregleda, a ona podrazumijeva da je dijete zdravo i zadovoljava minimum standarda dogovorenih za visinu, težinu i tjelesne proporcije te normalno funkcioniranje djetetove psihomotorike i osjetilnih organa, odnosno nošenje pomagala koja korigiraju nedostatke. Fizička spremnost je važna zbog svakodnevnih napora školskoga života. Prvašići svakodnevno pješače (iako možda sve manje i manje jer sve češće roditelji automobilom dovoze djecu ispred škole), nose prilično tešku školsku torbu i dugotrajno sjede u klupi.

**VAŽNO JE IMATI NA UMU DA U SVIM ASPEKTIMA SPREMNOSTI TREBA
UVAŽITI INDIVIDUALNE RAZLIKE TE DA SVAKO DIJETE IMA SVOJE
JAČE I SLABIJE STRANE!**

**Što još kao roditelji možete učiniti kako biste pomogli djetetu prije
polaska u školu?**

- ✚ Napravite male rituale od kupovine prvih stvari za školu i zajedno osmislite i uredite prostor u kojemu će vaše dijete izvršavati školske obveze.
- ✚ Ne plašite dijete školom (npr. „Vidjet ćeš ti kad dođeš u školu...“, „Kod učiteljice se nećeš tako smjeti ponašati...“), već se pred njim s veseljem prisjetite svog boravka u školi. Pomozite mu da razvije pozitivne stavove prema školi i učiteljima. Govorite o školi kao mjestu gdje će steći nova prijateljstva i znanja.
- ✚ Upoznajte dijete sa svim svakodnevnim promjenama koje slijede i kako će se na njih prilagoditi: promjene ritma i navika, odlazak do škole, samostalnost. Možete unaprijed „isprobati“ neke od aktivnosti: npr. otključavanje vrata, kako prijeći cestu, kako pitati za pomoć...
- ✚ Bilo bi dobro da vaše dijete zna važne podatke kao npr. adresu stanovanja, vaše brojeve telefona, gdje radite i sl.
- ✚ Pokažite da ste ponosni i recite djetetu da imate povjerenja u njega, ali i da ste uz njega ako mu je potrebna pomoć. Budite podrška djetetu, ne samo u prvim danima, nego i kasnije.
- ✚ Na poseban način obilježite prvi dan škole (odlaskom na sladoled, kolače, pizzu...) jer to je **vrlo važan i poseban dan** u životu svakog djeteta i njegove obitelji.

Marija Gliha Družetić, prof. psihologije
stručni suradnik mentor

